

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

03 червня 2021 р.

м. Львів

№ 63/53-рк/к

**Виконавчий комітет Дубенської
міської ради**

35600, Рівненська обл., м. Дубно,
вул. Замкова,4

Щодо припинення
дій, які містять ознаки порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції

Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі-Відділення) в ході моніторингу рішень органів місцевого самоврядування на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

- (1) Відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які впливають на конкуренцію.
- (2) Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі – Закон) місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (3) Статтею 10 Закону встановлено, що сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією, цим та іншими підзаконними актами.
- (4) Відповідно до Закону, Дубенська міська рада в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, які проживають на території м. Дубно забезпечує дотримання законності та правопорядку.

- (5) Дубенська міська рада (надалі – Міська рада) (35600, Рівненська обл., м. Дубно, вул. Замкова,4) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, ідентифікаційний код 05391063.
- (6) Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (7) У розумінні статті 1, статті 5 Закону Міська рада є органом місцевого самоврядування.
- (8) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (9) Виконком є виконавчим органом Міської ради, який їй підконтрольний та підзвітний і є юридичною особою.
- (10) Виконавчий комітет Міської ради (надалі – Виконком) (35600, Рівненська обл., м. Дубно, вул. Замкова,4) включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, ідентифікаційний код 35799884.
- (11) Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (12) У розумінні статті 1, статті 5 Закону Виконком є органом місцевого самоврядування.
- (13) На території м. Дубно повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Дубенською міською радою та її виконавчим комітетом.
- (14) Згідно статті 73 Закону акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (15) Частиною третьою статті 24 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

- (16) Статтею 30 Закону визначено повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку.
- (17) Так, до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, такі повноваження:
- власні (самоврядні) – встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад (підпункт 9 пункту «а» статті 30 Закону);
 - делеговані - встановлення за погодженням з власниками зручного режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності.
- (18) Пунктом 13 «Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 (надалі – Порядок провадження торговельної діяльності), визначено, що:
- режим роботи торговельного об'єкта та закладу ресторанного господарства, що належать до комунальної власності, встановлюється органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства;
 - для закладу ресторанного господарства, який обслуговує споживачів на підприємствах, в установах та організаціях, режим роботи встановлюється суб'єктом господарювання за домовленістю з їх адміністрацією.
- (19) Згідно із пунктом 19 «Правил роботи дрібнороздрібною торговельною мережі», затверджених наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 №369 режим роботи об'єктів дрібнороздрібною торговельною мережі встановлюється суб'єктом господарювання самостійно, а у випадках, передбачених законодавством, за погодженням з органами місцевого самоврядування.
- (20) Статтею 1 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" (надалі - Закон про дозвільну систему) визначено, що дозвільна система у сфері господарської діяльності - сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру.
- (21) Виходячи з визначення «дозвільної системи у сфері господарської діяльності» відносини між органами сільських, селищних, міських рад щодо погодження режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування з суб'єктом господарювання (власником таких об'єктів) не підпадають під дію Закону про дозвільну систему, оскільки такі відносини не можуть бути пов'язані з отриманням будь-яких документів дозвільного характеру.
- (22) Крім того, погодження режиму роботи підприємств, установ та організацій сфери обслуговування не передбачене Законом України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності».

- (23) Таким чином, режим роботи підприємств, установ, організацій суб'єкти господарювання (власники) встановлюють самостійно, а у вищезгаданих випадках, передбачених законодавством, погоджують з органом місцевого самоврядування з обов'язковим дотриманням особливостей продажу окремих груп продовольчих та непродовольчих товарів, здійснення різних видів торгівлі, роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства.
- (24) Виконавчим комітетом Міської ради прийнято рішення від 18.12.2013 року № 566 «Про затвердження Положення про порядок встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг» (надалі – Положення).
- (25) Проект вищезазначеного рішення на погодження до органів Антимонопольного комітету не надавався.
- (26) Відповідно до пункту 2 Положення суб'єкт господарювання, який бажає встановити режим роботи об'єкта торгівлі, ресторанного господарства чи сфери послуг подає до відділу “Центр надання адміністративних послуг” Дубенської міської ради наступні документи:
- заяву на ім'я міського голови з зазначенням місця знаходження об'єкта, типу закладу, режиму роботи;
 - копію виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
 - копії документів, що засвідчують право власності на приміщення, де буде здійснюватись торгівля (надання послуг) або копія договору оренди (суборенди) приміщення у разі оренди;
 - копія документу на право користування земельною ділянкою (для сезонної торгівлі);
 - *копія висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи для усіх об'єктів, окрім тимчасових споруд ;*
 - *копія декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки .*
 - *копія договору з КП “Дубноводоканал” на вивіз твердих побутових відходів;*
 - *копія довідки управління архітектури, будівництва та земельних питань міської ради про відповідність приміщення будівельним нормам;*
 - копія документу, що підтверджує повноваження заявника, що представляє інтереси юридичної особи;
- (27) Відповідно до Наказу МОЗ України від 09.10.2000 року № 247 «Про затвердження Тимчасового порядку проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи» державній санітарно-епідеміологічній експертизі підлягають об'єкти, визначені в статті 11 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення".
- (28) Згідно зі статтею 11 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" Державній санітарно-епідеміологічній експертизі підлягають:

- проекти міждержавних, державних цільових, регіональних, місцевих і галузевих програм соціально-економічного розвитку;
 - інвестиційні проекти і програми у випадках і порядку, встановлених законодавством;
 - схеми, передпроектна документація, що стосується районного планування і забудови населених пунктів, курортів тощо;
 - проекти нормативно-технічної, інструкційно-методичної документації, що стосується здоров'я та середовища життєдіяльності людини;
 - продукція, напівфабрикати, речовини, матеріали та небезпечні фактори, використання, передача або збут яких може завдати шкоди здоров'ю людей;
 - документація на розроблювані техніку, технології, устаткування, інструменти тощо;
 - діючі об'єкти, у тому числі військового та оборонного призначення.
- (29) Крім того, відповідно до пункту 3.3 Наказу МОЗ України від 09.10.2000 року № 247 «Про затвердження Тимчасового порядку проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи» визначення відповідності діючих об'єктів експертизи (тобто об'єктів експертизи, які вже використовуються або функціонують) вимогам санітарних норм здійснюється в ході поточного державного санітарно-епідеміологічного нагляду шляхом періодичної вибіркової перевірки і не потребує проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи.
- (30) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.06.2013 року № 440 «Про затвердження Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки» декларація відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки не подається:
- у разі використання торговельних місць, кіосків та контейнерів, якщо їх розміщено на ринку відповідно до схеми, погодженої з органом державного пожежного нагляду;
 - орендарем об'єкта нерухомості (особою, яка використовує об'єкт нерухомості за цивільно-правовим договором, що не передбачає перехід права власності на такий об'єкт) за умови, що декларацію на об'єкт нерухомості зареєстровано його власником;
 - у разі використання об'єктів, що в установленому законодавством порядку приймаються в експлуатацію після завершення будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту.
- (31) Крім того, слід зазначити, що довідку управління архітектури, будівництва та земельних питань міської ради про відповідність приміщення будівельним нормам можуть мати лише власники таких приміщень.
- (32) Одночасно слід зазначити, що наявність (відсутність) договору з КП «Дубновоканал» на вивіз твердих побутових відходів жодним чином не має впливу на режим роботи об'єкта торгівлі, ресторанного господарства чи сфери послуг.
- (33) Тобто, існує значна кількість суб'єктів господарювання яким у відповідності до законодавства України не потрібно отримувати висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи, декларувати відповідність матеріально-технічної бази

суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, отримувати довідку управління архітектури, будівництва та земельних питань міської ради про відповідність приміщення будівельним нормам.

- (34) Вимоги Виконкому, щодо надання висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи, декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, довідки управління архітектури, будівництва та земельних питань міської ради про відповідність приміщення будівельним нормам, для усіх суб'єктів господарювання, потребують від останніх додаткових затрат часу та коштів та є безпідставними.
- (35) Відповідно до пункту 4 Положення підставами для відмови у видачі рішення виконавчого комітету міської ради про встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі та сфери послуг є:
- недостовірність відомостей наданих у документах;
 - подання документів не в повному обсязі;
 - наявність документально підтверджених порушень вимог чинного законодавства щодо порядку здійснення господарської діяльності, режиму роботи, санітарних норм, інших вимог під час роботи об'єкта.
- (36) Встановлення у Положенні такої підстави для відмови у видачі рішення виконавчого комітету міської ради про встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі та сфери послуг, як наявність документально підтверджених порушень вимог чинного законодавства щодо порядку здійснення господарської діяльності, режиму роботи, санітарних норм, інших вимог під час роботи об'єкта є безпідставним, оскільки такі порушення виявляються відповідними контролюючими органами у сфері господарської діяльності та відповідно можуть бути вже усунені чи мають бути усунені суб'єктом господарювання відповідно до нормативно-правових актів України, якими відповідний контролюючий орган керувався під час встановлення того чи іншого порушення.
- (37) Таким чином, встановлення в Положенні безпідставних вимог щодо надання окремих документів для суб'єктів господарювання, а також окремих підстав для відмови у видачі рішення виконавчого комітету міської ради про встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі та сфери послуг, створює бар'єри вступу на ринок нових суб'єктів господарювання, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку торгівлі та обслуговування населення в м. Дубно.
- (38) Сукупність норм Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачає змагання між суб'єктами господарювання, які завдяки, саме, власним досягненням здобувають переваги над іншими суб'єктами господарювання, натомість, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування можуть вплинути на відповідний стан конкуренції шляхом її обмеження, що може полягати у зміні існуючих факторів, які визначають інтенсивність конкуренції, а саме дії зовнішніх факторів, одним з яких можуть бути дії органів місцевого самоврядування, які, внаслідок потенційної можливості негативного впливу на конкуренцію, визнаються антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.
- (39) Відповідно до приписів частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії

чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

- (40) Такі дії виконавчого комітету Дубенської міської ради містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Враховуючи вищевикладене та з метою припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Виконавчому комітету Дубенської міської ради (35600, Рівненська обл., м. Дубно, вул. Замкова,4, ідентифікаційний код 35799884) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом приведення Положенням про порядок встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, затвердженого рішенням виконавчого комітету Дубенської міської ради прийнято від 18.12.2013 року № 566 у відповідність до вимог чинного законодавства.

Про результати розгляду зазначених рекомендацій повідомити територіальне відділення з двомісячний строк з дня їх отримання. Надати територіальному відділенню документи, що підтверджують виконання рекомендацій територіального відділення.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії

Ростислав ЛЕЦІШИН